

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Paneli: Yeni Yönetmelik iptal Edilmelidir!

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Komisyonu tarafından düzenlenen panel 5 Eylül 2009 Cumartesi günü MMO İstanbul Şube Toplantı Salonunda 160 kişinin katılımıyla gerçekleştirildi

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Komisyonu tarafından düzenlenen panel 5 Eylül 2009 Cumartesi günü MMO İstanbul Şube Toplantı Salonunda 160 kişinin katılımıyla gerçekleştirildi.

Son zamanlarda, iş kazaları sonrası mühendislerin gözaltına alınmaya başlanması ile sonuçlanan uygulamalara dikkat çekmek ve sorunların nedenlerinin araştırılması ve tartışılması amacıyla gerçekleştirilmek istenen panel, yeni yönetmeliğin çıkmasıyla yönetmeliğin kendisinin tartışıldığı bir etkinliğe dönüştü.

Panele başlarken Şube Yönetim Kurulu Üyesi Metin Şen açılış konuşmasında "Komisyonumuzun düzenlediği bu panelde İSG Mühendislerinin görev, yetki ve sorumluluklarını tartışmak istiyorduk. Ama 15 Ağustos'ta yayınlanan yönetmelik nedeniyle panelimiz daha çok yönetmeliğe yönelik bir içeriğe dönüşecektir. Yönetmelikte özellikle İSG hizmetlerinin ve eğitim hizmetlerinin ticarileştirilmesi var" dedi.

Paneli Yöneten Komisyon Başkanı Bilgin Candemir kısaca komisyon çalışmalarından bahsederek, panelistleri tanıttı. Daha sonra panelistlerden MMO Yedek Yönetim Kurulu Üyesi Bedri Tekin hizmetlerin ve eğitimin ticarileştirilmesi, Çalışma Bakanlığı elemanlarının nitelikleri göz önüne alınmaksızın yetkilendirilmesi, bir mühendislik hizmeti olması gereken İSG Hizmetlerinin mühendis ve teknisyenler aynı seviyede kabul edilerek çıkartılmasının çelişkisi, Çalışma Bakanlığının esas işlevinin denetim olması gerektiği ve bunu kadrosuzluk nedeniyle yerine getiremediği üzerinde durdu.

Panelistlerden Yeditepe Üni.'den Prof. Dr.

Hilmi Sabuncu da özellikle bakanlık çalışanlarının bu sertifikaları "istekleri halinde" almalarına yoğun tepki gösterdi ve "uzmanlık" konusunun akademik bir ünvan olduğu, kısa bir kursla bu ünvanı hukuki zemine sokmanın yanlışlardan biri olduğunu, mühendis ve teknik eleman kavramlarının bir arada tarif edilemeyeceğini, denetleme görevi ile danışmanlık görevinin aynı kişi veya kuruluşla buluşmasının uluslararası standartlarda yeri olmadığı, eğitim verme yetkisinin esas olarak üniversitelerin ve meslek odalarının işi olduğunu vurgulayarak TMMOB 'nin bir an önce bu yönetmeliğin iptali için yargıya başvurmasını istedi.

Penelistlerden YTÜ Öğre. Gör. Oktay Tan özellikle mevcut uygulama içerisinde ve yeni yasadaki İSG mühendislerinin hukuksal olarak sorumlulukları görevleri ve yetkileri üzerine açıklamalarda bulundu.

TMMOB Avukatı Nurten Yakış Çağlar özellikle daha önceki yönetmeliğin iptali sürecini aktardı. Ve yeni çıkan yönetmelikte aynı nedenlerle iptal edilebileceğini ifade etti. Birçok Avrupa ülkesinde İSG hizmetleri ile ilgili çalışan mühendislerin farklı statülerde istihdam edildiği, görev yetkilerinin daha farklı olduğu aynı ülkelerdeki belgelendirme ve sertifikalandırma işlerinin Meslek Odaları aracılığıyla yapıldığını belirtti. TMMOB'nin bu yönetmeliğin iptal edilmesi için çalışmalarına başladığı ve mutlaka iptal davası açacağını ifade etti.

Daha sonra katılımcıların soruları ve bu konudaki görüşleri alındı. Özellikle yönetmeliğin iptali için bireysel başvuruların yapılabileceği vurgulandı. Bu konuda TMMOB'nin yönlendireci olmasının önemli olduğu belirtildi.

Konu ile ilgili Oda Sekreteri Ali Ekber Çakar Bir Basın Bildirisi Yayınladı:

15.08.2009 tarihli ve 27320 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İşyeri sağlık ve güvenlik birimleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri hakkında yönetmelik" ile ilgili açıklama yapan TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Sekreteri Ali Ekber Çakar, yönetmelikle "iş güvensizliği"nin daha da artacağını ve mühendislik sahası olan iş güvenliği alanında uzman olmaları gereken, uzun yıllar işyerlerinde görev yapmış mühendislerin bilgi birikiminin yok sayılacağını belirtti.

Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İşyeri sağlık ve güvenlik birimleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri hakkında yönetmelik" ile ilgili olarak yazılı bir açıklama yapan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Makina Mühendisleri Odası (MMO) Yönetim Kurulu Sekreteri Ali Ekber Çakar, "Söz konusu yönetmeliğe göre bir mühendislik sahası olan iş güvenliği alanında meslek lisesi ve yüksekokul düzeyinde eğitim görmüş tekniker ve teknisyenler iş güvenliği uzmanı olabilirken, işyerlerinde uzun yıllar çalışmış olan mühendislerin bilgi birikimi yok sayılmakta, alanın mühendislik bilgisi gerektirdiği gerçeğine aykırı davranılarak büyük bir hukuksuzluğa imza atılmaktadır" dedi.

Çakar ayrıca yönetmeliğin, en fazla iş kazasının ve meslek hastalığının yaşandığı 50'in altında işçi çalıştıran iş yerlerini, iş sağlığı ve güvenliği denetimlerinin dışında tutarak, bu alanlarda çalışan işçilerin ölüm fermanlarının yazıldığını ifade etti.

4857 sayılı İş Kanununun 82. maddesine dayanılarak "İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve

Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin' 20 Ocak 2004 Tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulduğunu belirten Ali Ekber Çakar, söz konusu yönetmelikle "iş güvenliği uzmanı" kavramının getirilerek, iş güvenliği uzmanını, "Bakanlık tarafından sertifikalandırılmış, iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik eleman" olarak tanımlandığını söyledi. TMMOB'un yönetmelikte bulunan konular nedeniyle yürütmenin durdurulması ve iptal edilmesi talabıyla Danıştaya'a dava açtığını hatırlatan Çakar, yönetmeliğin 4. maddesindeki "iş güvenliği uzmanı" tanımının Danıştayca iptal edildiğini, ancak AKP hükümetinin 2008 yılında çıkarttığı "5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile Danıştay'ın iptal kararını dayandırdığı gerekçeleri ortadan kaldırmaya çalıştığını vurguladı.

TMMOB'nin de içinde bulunduğu 12 kurumun iş sağlığı ve güvenliği konusundaki çalışmalarını hükümetce dikkate alınmadığına dikkat çeken Çakar, "15 Ağustos 2009 tarihinde yayınlanan yönetmelikle hükümetin kurumları oyaladığı ortaya çıkmıştır" dedi.

Sıkıntılıların bedeli ağır olacak

Yönetmelikle ilgili doğacak sıkıntılardan bahseden Ali Ekber Çakar, "- Yönetmelik, sanayiden sayılan ve devamlı 50 işçi çalıştıran işyerlerini kapsamaktadır. Oysa SSK 2007 yılı kayıtlarına göre, 50 veya daha fazla işçi çalıştıran işyeri sayısı 21.217 iken, 50'nin altında işçi çalıştıran işyeri sayısı 1.095.421'dir. 2007 yılında SSK istatistiklerinde yer alan 80.602 iş kazasından 49.549'u

50'nin altında işçi çalıştıran işyerlerinde meydana gelmiştir. 50'nin altında işçi çalıştıran işyerlerinin iş güvenliği mühendisliği ve işyeri hekimliği hizmetlerinden yararlanmaması; iş kazaları ile meslek hastalıklarının engellenmesi ve işçilerin hayatlarını kaybetmeye devam etmesi anlamına gelmektedir. Bu iş yerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri, sanayi bölgelerinde oluşturulacak "ortak sağlık ve güvenlik birimleri" aracılığıyla ulaştırılmalıdır.

- Yönetmelikte işyeri sağlık güvenlik biriminin sanayiden sayılan işyerlerinde kurulması hükmü bulunmaktadır. Oysa otel, hastane, hipermarket, katı atık toplama, havaalanı yer hizmetleri gibi işyerlerinde ve faaliyetlerde sağlık ve güvenlik yönünden önemli riskler bulunmakta olup, bu tür işyerlerinde de işyeri sağlık güvenlik birimi olmak zorundadır.

- Ortaya çıkan veriler ülkemizde iş sağlığı ve güvenliğine çok daha fazla önem verilmesi gerekliliğine işaret ederken, yeni yönetmelik ve yapılan düzenlemeler hizmetin özelleştirilmesinin ya da işverenden ücret alan uzmanlarca yapılmasının çalışanların güvenliğinin sağlanmasına hizmet etmeyeceğini, çözüm getirmekten çok sorun yaratacağını göstermektedir" şeklinde konuştu.

Yönetmeliğin mühendis ve mimarlar açısından kabul edilemez bir düzenleme olduğunu vurgulayan Çakar, "İş güvenliği alanı bir mühendislik alanı olmasına karşın, söz konusu yönetmeliğe göre, meslek lisesi ve yüksek okul düzeyinde eğitim görmüş tekniker ve teknisyenler iş güvenliği uzmanı olabilmektedir. Elbette ki tüm mühendislik alanlarında olduğu gibi, iş güvenliği alanında da yürütülecek çalış-

maların mühendis ve diğer teknik elemanlardan oluşan bir teknik ekibin işbirliği ile yapılması gerekmektedir. Ancak mühendis ve teknik elemanların eğitimleri de, üretim sürecindeki konuları da birbirlerinden farklıdır. Aynı hizmetin hem mühendis hem de teknik eleman tarafından yerine getirilmesi iş güvenliğinin sağlanmasının bir mühendislik bilgisi gerektirdiği gerçeğine aykırıdır" dedi.

Hukuksal girişimler başlayacak

Yaşanan bu durum karşısında iş güvenliği uzmanı olabilecek meslek disiplinlerinin geniş tutulması nedeniyle yapılması gereken denetimlerin önünde engeller çıkarıldığını ifade eden Çakar, mühendislerin üyesi olduğu meslek odalarından 'Serbest Müşavirlik Mühendislik' belgesi alarak iş güvenliği hizmetini gerçekleştirmesinin sağlanması gerektiğine dikkat çekti. Böylelikle bu alanda yasalarca tanımlanmış yetkisi bulunan odalarca denetimin yapılabileceğini ve bugüne kadar eksik kalan gözetim ve denetim faaliyetlerine gereken önem verilebileceğini söyledi.

Çakar, "Yeni yönetmelik, ilgili Bakanlıkta sadece 3 yıl müfettişlik yapmış olmayı işyerlerinde 'iş güvenliği uzmanı' olmak için yeterli görürken, işyerlerinde bundan önce uzun yıllar çalışmış olan mühendislerin bilgi birikimini yok saymakta, bu kişilerin 220 saatlik bir eğitimden sonra 'az tehlikeli' işyerlerinden başlayarak hizmet vermeye başlamalarını ve en erken 7 yıl sonra bir iş müfettişinin bilgi seviyesine ulaşacaklarını öngörmektedir. İş kazalarının ve meslek hastalıklarının önüne geçilebilmesi için, bu alanda görev yapacak mühendislerin bilgi birikimi ve tecrübelerine ilişkin bir ölçüt konulması gereklidir. Ancak Odamızca Resmi Gazete'de yayımlatılan yönetmelikler çerçevesinde eğitime tabi tutulmuş ve belgelendirilmiş üyelerimizin bilgi birikimlerinin ve almış oldukları yetki belgelerinin yok sayılması kabul edilemez bir durumdur. İş güvenliği uzmanının ücretini işverenden alması, bağımsız davranması konusunda engel oluşturacaktır. Bu konuda, ücretinin işverenlerden kesilecek primlerle karşılanacağı bir mekanizmanın oluşturulması gerekmektedir. Düzenlemelere bir an önce son verilmelidir. Yönetmelikle ilgili hükümlerin iptali için gerekli hukuksal girişimin tarafımızca yapılacağını bildiririz" diye konuştu.

